

KEIKALLA

CAMEL – TIELLÄ TÄHTIIN

Tapani Rinne raapaisee bändiensä Camel, Fellows ja NEFR soittohistoriaa vuosina 1970 – 1973.

Nikulan Asko oli opetellut isänsä klassisella kitaralla kaksi sointua (Am & E) ja niinpä hän ilmoitti minulle jo vuonna 1969, että me perustamme bändin. Asko tiesi jo hyvin oman tonttinsa: soolokitaristi! Minä en tiennyt, kun minulla ei ollut melodikkaa kummempaa soitinta, vielä. Kuuluisia meistä kuitenkin tulisi.

Bändistä haaveiltiin 14-vuotiaiden innolla ja äänitettiin Pop eilen, tänään -ohjelmasta musiikkia kelanauhurille. Keväällä 1970 minä sain vihdoinkin kinnamani rahat oman kitaran ostamiseen. Ojutkankaan Jounille sanottiin, että sinä olet rumpali. Niin syntyi oikea bändi: kaksi akustista kitaraa ja pahvilaatikkorummut. Tie tähtiin oli alkanut!

CAMEL 1970 - Asko Nikula, Jouni Ojutkangas, Tapani Rinne

KEIKALLA

Kesätöitä ei saatu, mutta jotenkin saatiin Askon kanssa hankituksi sähkökitarat, jotka kytkettiin Helvarin putkiradioon. Pojat hakivat Kannuksesta jostain varastosta muistaakseni Jounin isän tai sedän 40-50-luvun pölyttyneen rumpusetin. Sehän alkoi näyttää bändiltä ja jostakin keksittiin kerrassaan hieno nimi CAMEL! Hienoja Camelin sävellyksiä alkoi syntyä heti, koska muiden sävellykset olivat meille liian vaikeita. Asko toki osasi melkein kaikki Venuksen soinnut. Se oli kuuluisa pop-hitti.

Camelista alkoi lähteä ääntä, kun saimme käyttööme Helvarin lisäksi Päivärinnan Ipeltä omatekoisen vahvistimen, jota kutsuttiin nimellä Räikkä. Siinä oli nimittäin vain yksi soundi: väkevä särö. Toinen Räikän ominaispiirre oli erinomainen sähköjohtokyky. Huomasimme kesällä, että paljasjalkaisen ei kannattanut tarttua kitaraan autotallin betonilattialla. Niin paljon se nipisteli, että sähkökitaristilla oli aina oltava vähintäänkin varvastossut jalassa. Minä aloin käyttää talvikenkiäni, koska ne olivat eniten ns. Piitles-kenkien näköiset.

Harjoittelimme koko kesän ja kaikki päivät monotonisia mutta siis äänekkäitä kappaleita Libeckinkadulla Nikulan autotallissa. Silti naapurissa asuvan Jounin isä kyllästyi meihin vain kerran. Autotallin ovi tempaistiin auki kesken ”Erämaan laivaa” eli G,A,C,A,G,A,G,A miljoona kertaa – siksi muistan sen soinnut vieläkin. Siinä Yrjö seiso i ovella silmät salamoiden. (G,A,C,A, jne...) Hurjistunut katse löysi pistorasiaan menevän Räikän johdon ja Yrjö ryntäsi nykäisemään johdon seinästä. Jounin kapulat jähmettyivät ja G,A,C,A katkesi kuin veitsellä leikaten, Yrjö poistui paikalta puhisten: eihän tuollaista kestä pirukaan. Hiljensimme volyyymiä hiukan. Ainakin joksikin aikaa.

Volyyymiä riitti kuitenkin niin, että Askon sisko luokkakavereineen kävi kuuntelemassa meitä oven ulkopuolelta ja sisäpuoleltakin. Pyysivät Camelin Yhteiskoululle konvaan soittamaan! Nyt trio on tarvittu soolokitarristin ja rumpalin rinnalle enemmän basistia kuin komppikitarristia. Niinpä ostin jo viikkoa ennen keikkaa Kiviahon Musiikista Teisco-merkkisen basson. Raskas soittaa ja raskas olalla, mutta sehän vain kasvatti nuorta miestä. Eikä siitä puuttunut kuin kaksi kieltä, mutta puolet oli sentään jäljellä. Sain 80 markan hintaan puuttuvat kielet mukaan. Kahteen mieheen väänsimme sitten Askon kanssa uutta G-kieltä vireeseen, kunnes kieli napsahti poikki. Olimme yrittäneet virittää ensimmäistä bassoani vain yhtä oktaavia liian korkealle!

Konvan järjestäjät lupasivat maksaa meille kerrassaan huiman 90 markan palkkion. Siitähän alkoi epävarmuus. Nimittäin oliko Camel riittävän hieno nimi mainokseen? Nimeä mietittiin yötä päivää ja mainos meni jo koulun seinälle. Kaksi päivää ennen keikkaa sitten ilmoitimme järjestäjille, että tehkää uusi mainos. Camelin nimi on Towerblues. Ja seuraavana päivänä, että eiku: Blue Tower. Eivät muistaakseni tehneet enää kolmatta mainosta.

Suomenliput liehuivat, kun keikkapäivä 6.11.1970 koitti. Se oli myös ruotsalaisuuden päivä. Kiviaholta oli vuokrattu oikeat vahvistimet ja mikrofoni, kun omia ei ollut. Laulumikki kytkettiin kitaravahvistimen toiseen sisäänmenoon ja se riitti meille hyvin. Kysyimme, voisiko Kiviahon Eero hoitaa laitteiden kuljetuksen, mutta hän totesi nuorille tähdille, että eihän tuo auto ihan jalkahiellä kulje. No, hän sai vahvistimien kuljetuksesta korvauksensa, mutta sen sijaan Jounin rummut vei Yhteiskoululle ihan jalkahiellä ja isän Kadetilla minun huolestunut äitini. Alkava pop-tähteyks ei ehkä ollut yksiselitteisesti positiivinen ilmiö.

KEIKALLA

Keikan biisilistasta ei ole säilynyt mitään muistikuvaa, mutta enimmäkseen soitimme omia kappaleita. Ne taisivat olla yllättävän hyviä. Nimittäin päällimmäinen muistoni on tyttöjen hurja kiljunta heti ensimmäisen kappaleen jälkeen. Ja meteli sen kun kasvoi seuraavan kappaleen jälkeen. Muistan ajatelleeni hämilläni, että eihän me nyt niin hyviä oltu. Mutta toisaalta hykerrytti: tähtkö se pop-tähden elämä tuntui?

Riemukas vastaanotto lienee johtunut siitä, että pääosa konvan yleisöstä oli oppikoulun eka- ja tokaluokkalaisia, jotka saivat elämänsä tai ainakin syksyn 1970 ensimmäisen kosketuksen elävään bändiin. Kaikilla oli siihen aikaan kuitenkin tiedossa uutisvälähdyksistä Beatles-faneilta saatu selvä malli konserttikäyttäytymisestä: täyttä kurkkua iiiiiik!

Seinustalla meitä tarkkaili joukko meitä kokeneempia, vaikkakin nuorempia Axis-yhtyeen muusikoita. Tauolla ryntäsivät kysymään saisivatko soittaa jotakin. Ei osattu kieltäytyä, mutta eivät ne meistä silloin niin kamalan hyvin soittaneet. Mutta jos oikein tahtoisin muistaa, niin varmaan kuitenkin paremmin kuin me. Tosin tytöt eivät missään tapauksessa kiljuneet heille läheskään niin paljon kuin meille.

Keikkapalkkiolla maksettiin laitevuokrat ja sitten ostettiin Askolle ja minulle upouudet, modernit kierrejohdot kitaraan ja bassoon sekä Jounille rumpukapulat. Ja jäi vielä muutama markka, jolla sai useamman ison tupakka-askin. Pop-tähden elämää!

Soittotaito alkoi kasvaa ja Creedence Clearwater Revival hiipi pikkuhiljaa tajuntaamme. Kaikki CCR oli niin hyvää, että ostettiin kimpassa Kiviaholta paksu CCR-nuottikirja. Harmitti vain, että siinä ei ollut mitään tuoreempia biisejä esimerkiksi Willy and The Poor Boys -levyltä, jonka Jouni sitten osti. No, Cottonfiilisiä ja Down on the corneria ynnä muita soitettiin korvakuulolta. Jälkeenpäin muistellen tuntuu, että soitimme enimmäkseen jokseenkin oikeita sointuja. Laulutekstien puutteessa minun lauluni oli toki samansukuista kieltä, jonka muuan Remu keksi samoihin aikoihin Stadissa. "When I was a lidi pidi beibi..."

Loppuvuonna 1970 Nikulan autotallissa kävi monenlaista muusikonalkua koekuuntelemassa ja -soittamassakin. Mielenkiintoinen Vahtialan pikkupoika, kansakoulunjuhlissakin pianoa soittanut, oli saanut sähköurut ja sai siis kiinnityksen. Kike oli meitä kaksi vuotta nuorempi ja niin kova pelleilemään, että vaati meiltä 15-vuotiailta isällistä kurinpitoa. Usein treeneissä asetimme Askon kanssa seisomaan Kiken molemmin puolin soittimet tanassa. Aina kun Kike yritti pelleillä, niin jompi kumpi kopautti kitaran kaulalla Kikeä päähän. Sillä ohjauksella alkoi Kari Vahtialan tie vakavasti otettavaksi pop-muusikoksi.

Sitten alkoi vuosi 1971 ja kaikki muuttui. Tukat kasvoivat ja saatiin Askon kanssa yhteisesti ostetuksi ihan oikea vahvistin. Se oli käytetty 50-wattinen Impact, jossa oli sisäänmenot kitaralle ja bassolle ynnä kaksi isoa kaiutinkaappia – ne oli joku omin käsin rakentanut ja viimeistellyt etulevyt tyylikkään muovisella, kirkkaan vihreällä hyönteisverkolla! Vahvistin vietiin kaupungin treenikämpälle Isojärvelle. Askon, Kiken ja minun rinnalle tuli nääs Tampereen rumpali Arosen Juke, lauluun Kanalan Hanski, toiseksi kitaristiksi ensin Timosen Aulis, sitten Ahmaksen Harri. Saatiin keikkoja, kun opittiin myös soittamaan muun muassa

KEIKALLA

se Venus kokonaan. Eikä tässä vielä kaikki: bändin nimeksi laitettiin aluksi FELLOWS, mutta se onkin jo toinen juttu. Ja NEFR kolmas.

FELLOWS – LYHYTAIKAISET KAVERIT 1971

Camel/Towerblues alkoi hyytyä. Ojutkankaan Jouni oli edelleen mukana. Oli kokeiltu Vahtialan Kiken, Kanalan Hanskin ja Ahmaksen Harrin kanssa mutta homma ei ottanut tulta. Nikulan Askon kanssa minulla oli jonkinlainen kunnianhimoinen haku päällä, jammailtiin paljon kahdestaan. Heti vuoden 1971 ensimmäisenä arkipäivänä ostimme kimpassa ihan oikean vahvistimenkin. Kiviahon Musiikki sai 1000 markkaa 50-wattisesta Impactista ja hytysverkkokaapeista. Kuvasta näkyy, että yritettiin olla muusikon näköisiä.

Tammikuun lopulla muistaakseni Ahmaksen Harri toi Libeckinkadulle Nikulan autotalliin oudon kuuntelijan. Se oli juuri muuttanut Tampereelta Kokkolaan ja oli kuulemma kova rumpali. Kaverin nimi oli Juke Aronen, se oli jo 17. Jammaili pari biisiä meidän kanssamme Jounin ikivanhoilla Lefima-rummuilla, jonka etukalvossa luki vielä Camel. Johan oli rumpali. Oli soittanut jossain Ferrum-nimisessä yhtyeessä. Myöhemmin selvittelin netistä, että Juken kumppaneina olivat olleet mm. Veltto Virtanen, Juuso Nordlund ja Moog Konttinen.

Parin päivän kuluttua Juke ilmoitti suostuvansa meidän bändiin, oli tykännyt Askon kitaroinnista ja minun laulustani. Jotain kautta saimme tietää, että Kokkolan kaupunki tarjosi bändeille harjoittelukämppeä entisen Isojärven kunnalliskodin rakennuksessa. Isojärvi oli siihen aikaan ensisijaisesti tunnettu alkoholistien yömajana ja ratsastustallina, mutta meidän kämppä oli eri talossa, tyhjänä olevan rakennuksen kellarissa.

Helmikuun 1. Vuonna 1971 pidettiin ensimmäiset harjoitukset Isojärvellä. Jotenkin paikalle oli valikoitunut peräti kuusimiehinen joukkue, enimmäkseen tuttuja kavereita. Mukaan tuli myös hiljainen Kaustisen kitaristi Aulis Timonen, jonka bravuuri oli Shadowsin Apache. Laulusolistiksi tuli Kanalan Hanski, urkuihin Vahtialan Kike ja rumpuihin siis Arosen Juke. Tietenkin toisena soolokitaristina oli Asko ja minä basistina ja stemmalaulajana.

Alkuvaihetta leimasi linjan hakeminen. Minulla on tallessa harjoituspäiväkirja, johon olen kirjoittanut 5.2.1971: "H. Kanala vihastui ja lähti. (Tuli takaisin 7.2.)" Tämä lähtö ei ollut ainut, Hanski tulistui useamman kerran "pienestä kritiikistä". Hän kaappasi aina Voxin laulukaapit kainaloihinsa ja poistui Laajalahdentien bussipysäkille. Sitä en muista minkälainen lauluvahvistin hänellä oli, mutta jälkeen päin ihmettelen, miten hän mahtoi saada senkin mukaansa samalla ovenpaiskaisulla. Ne Voxit olivat nimittäin suunnilleen miehenkokoiset.

Ensimmäinen keikkatarjous tuli jo helmikuussa ja bändille piti keksiä nimi. Kavereiden kanssa kehiteltiin kaikenlaista, kunnes Juke ehdotti, että nimihän voisi olla "niinku kaverit eli FELLOW'S" Jotkut ihmettelivät genetiiviä ilmaisevaa heittomerkkiä. Juke oli pitkän saksan lukija ja kolmatta kertaa keskikoulun viidennellä luokalla, joten hän osasi perustella vakuuttavasti meille nuoremmille: se näyttää hienommalta heittomerkillä!

Fellow'sin ensimmäinen keikka oli 26.2. Kokkolan yhteiskoululla ja säilyneen biisilistan mukaan se avattiin vahvasti CCR-linjalla: 1. Molina, 2. Down on the corner, 3. Proud Mary.

KEIKALLA

Mukana oli myös sen hetken suurin listahitti Yellow River, joka ei kuitenkaan ole CCR:n kappale. Eivät olleet myöskään muutamat omat kappaleemme.

Mieleen jääneimpiä omia tuotoksia olivat kolme instrumentaalia. Santana-vaikutteinen improvisaatio oli nimeltään TanaSan ja siinä oli tärkeimpänä osana pitkä rumpusoolo keskellä. Toinen erikoisuus oli kolmen soinnun Angel Rock, jossa soitin huuliharpulla sooloa ja Asko hoiti siinä basson. Kolmas oli Kiken parempi hijas, säveltäjänsä mukaan nimetty balladityyppinen urkusoolokappale.

Tällä kokoonpanolla tehtiin vielä toinen keikka Nuopparilla alakerran discossa. Keikka palkkiot olivat tyyppillisesti 100-150 mk, eli kuudelle jaettuna jäi kulujen jälkeen 10-15 mk käteen. Colt-aski maksoi 2:07.

Huhtikuun alussa Hanski kaappasi Voxit kainaloonsa viimeisen kerran ja otimme tilalle Ahmaksen Harrin, laulavan komppikitaristin. Samalla Timosen Aulis huomasi, että kitaransoittajia oli jo niin että pienessä treenikämpässä päät yhteen kolisi. Niinpä Auliskin luopui leikistä. Viisimiehisen Fellow'sin ohjelmistoon tuli Harrin myötä paljon CCR:ää mutta myös Rolling Stonesia.

Keikat olivat hienoja. Huomasin että alempien luokkien tytöt alkoivat vilkuilla perään koulussa ja vähän kaupungillakin. Tällainen elämä sopi minulle. Todettakoon, että siihen bändiin ei kuulunut huumeita eikä ryyppäämistäkään. Esiintyjinä olimme vielä epävarmoja, piti tuijottaa omaa soitinta, lunttilappuja ja soittokavereita. Ehkä siitä syystä ystäväni Veikko Pohjonen – joka kasaili niihin aikoihin ensimmäistä Haima-Pancrease -kokoonpanoa – ehdotti bändillemme esiintymiskoreografiaa kuvaavaa nimeä Puu-ukot...

Puu-ukkoina soitettiin siis selvin päin mutta tupakointia kyllä harjoitettiin. Jukella oli omanlaisensa tupakointitapa, hän imeskelisi Sisuja samalla kun poltti, ja se näkyi hänen mustissa hampaissaankin. Kerran Juke vaati lopettamaan treenit kesken, kun hänen piti päästä tupakalle. Kaverit tarjosivat tupakkaa, mutta Juke sanoi, että ei voi polttaa kuin ei ole Sisua! Eikun pillit pussiin ja kaupunkiin Sisu-tupakalle.

Huhtikuussa heitettiin viimeiset keikat Yhteiskoululla ja Yhteislyseolla Kokkolassa. Fellow's eli vain helmikuusta huhtikuuhun ja teki kolmessa kuukaudessa nuo mainitut neljä keikkaa. Juke muutti takaisin Tampereelle ja päätyi ennen pitkää Juicen Coitus Intiin ja Tabula Rasaan ja säestämään Mikko Alataloa. Juke jatkoi ammattimuusikkona kuolemaansa 2011 saakka. Kike siirtyi Grafiitiin urkuriksi ja on sittemmin jatkanut musiikin monitoimimiehenä päätyen peräti kaksi kertaa Syksyn Sävelessä mitalisijoille.

Toukokuussa Isojärven kämpässä oli enää kolme kaveria eli kaksi kitaraa ja basso. Oli kova halu opetella ja tehdä lisää menobiisejä. Mutta mistä rumpali? Se onkin toinen juttu ja sen pääosassa on NEFR.

Välihuomautus

Tein noihin aikoihin omia kappaleita ja basistina halusin kehitellä ajan tyylin mukaisesti makeita riffejä. Sähköbassolla oli hyvä soitella ilman vahvistinta yölläkin omassa

KEIKALLA

huoneessa. Isoisäni oli kerran meillä kylässä ja huomasi yöllä valoa huoneeni ovenraosta. Hän tuli ihmettelemään mitä minä teen. – Minä sävellän, oli täsmällinen vastaukseni.

Juttu levisi suvussamme suurta hilpeyttä herättävänä vitsinä: Tapsa ”säveltää”. Heh-heh. Omaksi riemukseni sain 20 vuotta myöhemmin Luovan säveltaiteen edistämissäätiön musikaalikipailussa kolmannen palkinnon ja sain hyvän tilaisuuden kuitata isoisälle. Sain musikaalin säveltäjänä ja libretistinä peräti 16.000 markkaa puhtaana käteen ja isoisäkin myönsi auliisti, että Tapsa säveltää, ihan ilman lainausmerkkejä.

NEFR – KOLME KERTAA NOUSU JA TUHO 1971-1973

Uusi alku 1971

Kun Fellow's oli kuopattu, jostakin ilmestyi Taisto. Harjoituspäiväkirja kertoo 20.5.1971: ”Rumpalin vaihdos: Taisto Heikkilä J. Arosen tilalle”. Taisto kävi ammattikoulua maalarilinjalla ja omisti paitsi mopon, myös rummut. Niinpä meillä oli kasassa perinteinen rock-kvartetti. Harri Ahmas laulajana ja komppikitarassa, Asko Nikula soolokitarassa ja minä bassossa ja laulamassa stemmoja.

Koko kesä harjoiteltiin ilman nimeä, kunnes sanomalehti Keskipohjanmaa pelasti tilanteen heinäkuun uutisella. Nyt oli löytynyt maailman vanhin muumio. Se oli nainen, jonka nimi oli NEFR. Sen otimme 19.7.71 virallisesti bändin nimeksi. Myöhemmin kehittelimme N.E.F.R.-kirjaimista erilaisia sanayhdistelmiä, joista ainoa mieleen jäänyt oli Nice Electric Friends of Revolution. Sitä ei käytetty julkisesti mutta ryhdyimme vallankumouksellisesti kirjoittamaan bändin nimen isoin kirjaimin. Sitä paitsi, NEFR näkyi paremmin.

Bändissä lokahtivat palat kohdalleen ja onnekaasti saimme elokuussa ensimmäisen keikkamme Teuvan Kaarihoviin. Se järjestyi Askon isän suhteilla, Pauli Nevala buukkasi meidät kaikkien aikojen ennätys hinnalla: 300 mk! Ykkösbändinä oli Albatross, ja Friisin Raikku, joka oli bändin rumpali ja myös myyjänä Kiviahon Musiikissa, muisti vielä Kokkolassa nähdessään kehua: Kyllä se teidän Good Golly Miss Molly oli mahtavaa menoa! Olin nimittäin joskus kuullut radiosta CCR:n version, mutta en muistanut ihan tarkkaan sitä nykivää riffiä, joten muotoilin sen uuteen asuun. Sitten laitoimme tempoa vielä puolet lisää ja Harrin kanssa huudettiin laulu kaksiaanisesti. Johan kulki!

Laajalahdentien varressa olevalle bändikämpälle mentiin melkein joka ilta ja lauantaisin eväitten kanssa koko päiväksi. Kuunneltiin musiikkia 50-luvulta vuoteen 1971 ja harjoiteltiin. Erityisesti 50-luvun rokkeja nopeutettiin sitä mukaa, kun ne opittiin. Boogie-kuvioita ja voimasointuja vedettiin raivolla kuin punkbändit, jotka tulivat kuvioihin vasta vuosikymmenen lopulla. Elviksen Tutti Frutti kesti meillä parin kitarasoolosäkeistön kanssa varmaan reilusti alle kaksiminuuttia ja meistä se oli hienoa. Ja yleisökin tykkäsi, vaikka Kokkolassa kukaan ei ollut vielä edes kuullut Hurriganesista.

Naapuritalossa toimi silloin alkoholistien yömaja ja siinä on edelleen päihdehuollon palvelukoti. Naapureista ei ollut meille haittaa, toki joskus kohtasimme iloisen vastaantulijan, kun matkasimme kolmen kilometrin taipaleen harjoituksista kaupunkiin. Tuskin meistäkään

KEIKALLA

oli haittaa naapureille, olimme kivitalon kellarissa, ikkuna pellolle ja järjestyssäännöissä soittokielto kello 21 jälkeen.

NEFR soitti toki myös ”jytää”, kuten raskaampaa rockia silloin kutsuttiin. Sen vastakohtaa ”purkkamusaa” ei tietenkään soitettu. CCR, Rollarit ja 50’s-Rock-linja sai rinnalle myös Hendrixiä, Ten Years Afteria ja Black Sabbathia. Omia kappaleita tehtiin ja osallistuttiin joulukuussa 1971 Nuopparilla eli Kokkolan Nuorisotalolla bändikilpailuunkin. Palkintosijoille ei päästy, koska yhteissoitossa oli ongelmia. Läksytimme Taistoa jatkuvasti liian kunnianhimoisista rumpufilleistä, joiden seurauksena fillin jälkeen tahdin ensimmäinen isku usein ikään kuin putosi ilmakuoppaan.

Yksi keikka on jäänyt mieleen yli muiden. Tapanin päivänä 1971 Kokkolan Urheilutalolla oli Super-Night, johon oli mainoksen mukaan tulossa peräti kuusi bändiä, joista NEFR oli yksi. Sattuneesta syystä en muista mitään Raimonsista, Eloisesta, Axisista ja Kingsistä. Meidän oli määrä soittaa yksi setti, ei tarvinnut omia vahvistimia eikä rumpuja, järjestäjä hoiti kaiken. Niinpä varauduimme hauskaan nimipäiväiltaan Askon kanssa kahteen pekkaan kitarapussiin hankitulla Kossupullolla. (En muista kuinka se saatiin hankituksi.)

NEFR esiintyi, setin jälkeen korkattiin ja tunnelma alkoi nousta. Lehdon Timppa oli yksi Super-Nightin järjestäjistä ja hän tuli meidän luoksemme hädissään. S.P. Insectin auto oli jumittunut matkalle ja bändi tulisi myöhästymään jonkin verran. Voisiko NEFR vetää vielä toisen setin? – Hee-hee, tottakai!

Emme olleet koskaan soittaneet humalassa, mutta hauskaahan se oli. En tiedä miten se meni mutta sen setin jälkeen juotiin loput Kossupullosta. Sitten minä sain yhden innokkaan, mutta vähemmän ihastuttavan ihailijan pussailemaan minua. Kun pakenin sitä tyttöä, Lehdon Timppa vuorostaan hyökkäsi minun kimppuuni. – Nyt ne ei tule Vaasasta ollenkaan ja jollakin muullakin on vaikeuksia, voisiko NEFR vetää vielä yhden setin? Voisi järjestyä sitten lisäkeikkojakin... – Noo, me on gyllä vähän juotu, mutta ee-hee, tottagai!

Emme olleet koskaan soittaneet niin humalassa, mutta edelleenkin se oli hauskaa. Jos joku ei tiedä miltä nopeiden rockien soittaminen alkoholin vaikutuksen alaisena tuntuu, niin voi kokeilla täyttä vauhtia juoksemista sankassa metsässä. Vauhti tuntuu helposti lumoavan hurjalta ja samalla hirvittää milloin tässä menee kohtalokkaasti päin puuta. – No, meillä soitto laukkasi, välillä kompastellen, mutta päästiinpä kaatumatta alas estradilta. Ilta oli kai hauska, ja opimme, että ei ehkä kannata olla humalassa kun soittaa. Eikä meille maksettu siitä ilosta kuin 50 markkaa. Siis koko bändille. Kossupullon hinta oli vuonna 1971 toki vain 15,50 mk.

Toinen NEFR 1972

Tammikuussa heitimme Hakalahden keskikoululla vielä yhden keikan, joka herätti meissä tyytymättömyyttä. Tuntui siltä, että nyt pitää uudistua. Ilmakuoppa-Taistosta päästiin eroon, kokeiltiin jotakin Torpan Vessun, Pohjosen Veikon ja Ojutkankaan Jounin kanssa, mutta ei kolahtanut. Ainoa joka jäi haaviin, oli Jaakolan Jukka, vanha kaveri, oli asuttu Pihlajatiellä naapureina jo alle kouluikäisinä. Jukka oli vasenkätinen ja osasi soittaa väärältä puolelta oikeakätistä kitaraa, mutta NEFRissä ei tarvittu lisää kitaristeja. No mikäs sitten? Jethro Tull

KEIKALLA

soikoon, osta Jukka huilu! Ja Jukka osti rohkeasti, vaikka ei ollut koskaan kokeillutkaan huilua.

*Harri Ahmas – kitara ja laulu, Taisto Heikkilä – rummut, Asko Nikula – soolokitara,
Tapani Rinne – basso ja laulu, Jukka Jaakola – huilu,*

Helmikuussa meiltä puuttui vain rumpali. Pulkkisen Riku Wolttersista tuli kokeilemaan meidän kanssa, koska Rikun luokka oli järjestämässä Kokkolan ammattikoululla konserttia ja sinne tarvittiin muitakin esiintyjä kuin Woltters. Siitä konsertista on jäänyt mieleen, kun Kallvikbackan Hanski työnsi urkujaan syrjään estradilta ja selitti "...että sulla on tilaa sompailla". Olin nimittäin ottanut onkeeni Pohjosen Veikon antamasta "Puu-ukot"-palautteesta ja ryhtynyt tietoisesti rakentamaan eläytyväistä lavaliikuntaa. Ihan vähän liioitellen. Nyt, vuotta myöhemmin, totesin tyydytyksellä, että maine oli syntynyt.

Ei se Riku NEFRiin jäänyt, mutta Taisto tuli takaisin maaliskuussa. Soitettiin keikka Nuopparilla. Sitten puolestaan Asko lopetti. Ei se mitään, Jukka oli ehtinyt niin paljon huiluun kiinni, että huhtikuussa mentiin Mercuriuksen talolle Haima-P:n väliaikabändiksi. Siis ilman palkkiota. Pitkätukka-Jukka sai ansaittua huomiota huiluineen. Outo rock'n'roll-kvartetti

KEIKALLA

(kompppikitarabasso-rummut-huilu) sai keikan Jungsborgille. Kirjanpitori mukaan "85 mk ja suurin suosio mitä on ollu (rockit)".

Tulihan se Asko takaisin. Soitettiin rockeja ja vähän hevimpääkin, keikkailtiin Kokkolan kouluilla, soitettiin Länsipuistossa. Ei vertailtu itseämme keikkakumppaneihin. Axis, Lena Mate, Haima-P, S.P. Insect. Vaikka vertailtiin kuka jytäsi parhaiten. Vuoden 1972 paras keikka tuli vasta syyskuussa Ylivieskan Savelan nuorisotalolla, missä ei ollut muita bändejä. Lujaa vedettiin ja dokumenttien mukaan "kauhia esiintyminen ja fiilis".

Sen jälkeen alkoi selittämätön alamäki. Liekö ollut mailasta puristamista vai löysäilyä? Keikkapäiväkirja sisältää mainintoja "päätettiin hajota seuraavan keikan jälkeen", "fiasko", "töppäilyä, töppäilyä". Vietnam-ilta Kokkolan Yhteiskoululla 3.11.1972 päättyi toteamukseen "taatusti viimeinen keikka". Minulla ja Askolla vakava seurustelusuhde. Ei keskenämme, vaan kummallakin oli oma, pitkäaikainen tyttöystävä. Asko myi soittovehkeensä marraskuussa, minä joulukuussa. Harri siirtyi vehkeineen Haima-P:hen ja siirtyminen vaikutti onnistuneelta eli lopulliselta. Jukka ja Taisto olivat hiljaa.

1973 näytti NEFRin jälleen uudessa valossa, nimittäin värivaloissa

Pitkään sitä hiljaisuutta kesti. Nimittäin vasta helmikuun lopulla Asko tuli ehdottelemaan, että hankittaisiin taas soittovehkeet. Taisto oli halukas yhteistyöhön. Mutta komppikitaristi puuttui. Häädässä ystävä tutaan, nyt Jukka vaihtoi huilunsa Hagströmin kitaran. Kokeiltiin myös Hautalan Harria laulusolistina, mutta hän ei sittenkään lähtenyt mukaan. Minusta tuli NEFRin solisti.

Niin meillä oli koossa jälleen klassinen kitarabändi. Myös ohjelmisto alkoi painottua melko vahvasti "klassiseen" Rock & Rolliin. Lucille, Tutti Frutti, Great balls of fire, Crocodile Rock, Whole lotta shaking going on... Mutta jotakin uuttakin tarvittiin.

Asko oli töissä Hankkijan sähkövarastossa ja keksi, että alan tarvikkeista ja lampuista voisi rakentaa modernin orkesterin värivalolaitteiston. Investoimme 74 mk tarvikkeisiin ja Jaakolan Uno kasasi meille lastulevylaatikon, joka toimi kytkinpöytänä ja kuljetuslaatikkona. Systeemiin kuului neljä värillistä kohdelamppua, joita ohjattiin näpyttelemällä kolmea ovikellonappia ja viidentenä väritön taustavalo, joka syttyi keinukytkimestä. Teimme itse sähkökytkennät. (En tässä kuitenkaan kerro kuka meistä, koska minulla ei ole asentajan papereita ja laitteisto saattaaapi olla jossain diskossa vielä käytössä. Jollei lie jo palanut...)

Ojutkankaan Jouni oli välittömästi valmis rytmikkään valojen räpsyttelijän rooliin ja niinpä Kokkolan koulujen ilmoitustauluille ilmestyi mystinen ilmoitus: "Disco KYK:lla 27.4.1973 - NEFR & Yrjö Happon". Emme kertoneet edes järjestäjille ketä tai mitä Yrjö Happon tarkoittaa. Olimme tehneet tavanomaisen keikkasopimuksen, jonka mukaan esitämme "soittoa ja laulua". Yrjö Happon alkoi liikkua arvailuja akselilla kuuluisa iskelmälaulaja – täysin tuntematon vokalisti – vai oisko se vain Jouni bongorumpuineen.

Kokkolan ensimmäiset bändivalot herättivät ansaittua huomiota. Olihan ne makeet. Tuntui siltä, että yleisökin tykkäsi meistä enemmän kuin olisimme ansainneet. Tunsin itsensä ihan

KEIKALLA

pop-tähdeksi. Lamppujen loisteessa puuttui vain salamavalojen välähtely, jotta vaikutelma olisi ollut täydellinen.

Tapani Rinne – basso ja laulu, Asko Nikula – soolokitara, Jukka Jaakola – komppikitara, Taisto Heikkilä – rummut, Jouni Ojutkangas (ei kuvassa) – värivalot

Sittemmin saimme vuokrata, siis lainata ihan korvausta vastaan, meidän ”Yrjö Hoppo värivaloshowta” muillekin bändeille. Olin itse ainakin kerran kaupanpäälisiksi räpsyttelössä valoja Haima-P:n keikalla. Mahtavan luovaa hommaa: samanaikaisesti hallittavana kolme ovikellonappia ja yksi keinukytkin!

KEIKALLA

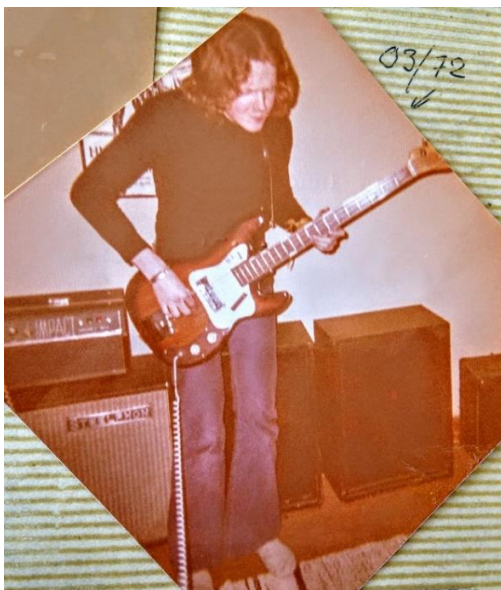
Hurriganes vieraili ensimmäistä kertaa Kokkolassa 29.5.1973 meille sangen tutuksi tulleella Yhteiskoulun lavalla. Vetivät vauhdilla, kuten kaikki nykyään tietävät. Askon kanssa arveltiin: tuohon me olemme aina pyrkineet ja parhaimillaan melkein päässeetkin. Siitä huolimatta NEFRin toiminta alkoi hiipua. Heinäkuussa Taistolla oli rumpujen myynti-ilmoitus lehdessä. Syksyllä kokoonnuttiin jälleen, nyt suunnattiin Hurriganes-tyylisesti 50-luvun rockiin. Vaihdettiin Jukan kanssa soittimia, Jukka tarttui bassoon ja minä sain komppikitaran. Sen kanssa oli helpompi laulaa nopeita rockeja. Rummuissa kävi kokeilemassa ensin Ari Oravainen ja sitten Risto Porrasoja.

Vuoden vaihde 1973 lähestyi. Minua painoi jatkuva matkustelu Hyvinkäälle muuttaneen tyttöystävän luo. Joulutodistukseen tuli matematiikasta 5, kun se ensimmäisen kitaran saamisen aikaan keväällä 1970 oli ollut vielä täysi 10. Trendi oli matematiikkalinjalaiselle uhkaava ja keväällä lähestyivät ylioppilaskirjoitukset.

NEFR mureni. Taisto lähti armeijaan ja katosi kapiaiseksi, 1974 Asko ja Jukka siirtyivät Coronetiin, Minä menin kihloihin, kirjoitin ylioppilaaksi, sain matematiikasta peräti C:n ja lähdin siitä onnellisena opiskelemaan kielenkääntäjäksi.

Nykyään alku-nefriläiset ovat ympäri maata ja maan allakin. Ahmaksen Harri on fagotistina ja säveltäjänä Lahdessa, Asko kuoli musiikin puoliammatillisena Seinäjoella 2016, Jukka jätti soittamisen Kokkolan 70-luvulle ja toimii Espoossa, Jouni valokuvaa Tervolassa. Minä työskentelen Helsingissä ja teeskentelen paluuta musiikkiin omalla Rinnekone-projektilla. Siinä on vierailut vanhoista kavereista Nikulan Asko lukuisilla biiseillä ja Pohjosen Veikko Haima-P:n klassikon "Läskisoosia ja rasvaisia perunoita" uudella sovituksella. Näytteitä löytyy "Pitkäsoittokokoelmasta" osoitteesta www.rinnekone.com. – Mutta missä on Taisto? Onkohan se Pohjois-Koreassa kasvoleikattuna nimellä Hyon Song-wol se pop-tähti, joka minusta piti tulla?

NEFRin basistista Rinnekoneeksi

KEIKALLA

Muutettuaan Kokkolasta vuonna 1974 Tapani Rinne oli mukana pienissä bändiprojekteissa, joista huomiota herättävin sai v. 1980 demollaan Finnlevyn pyytämään lisää Eppu Normaalin tyyliä biisejä, mutta siinä vaiheessa bändi huomasi olevansa hajonnut konkreettisesti ympäri maata ja levytys jäi sikseen.

Tapsa ryhtyi päätoimeensa heiluttamaan liiketoiminnan tahtipuikkoa mutta ohessa syntyi myös parisataa laulua ja sävellystä. Hän tallensi omaa musiikkia vuosien varrella ensin Acid Music -ohjelmalla ja sitten Garage Bandilla. Lopulta kypsyi päätös tehdä "soololevy" omakustanteena. Tapsa lauloi, soitti kitarat, bassot ja koskettimet sekä ohjelmoi puuttuvat elementit tietokoneella, ja niinpä yksimiehininen bändi valitsi yksimielisesti nimekseen Rinnekone.

Ensilevyn julkaisukeikalla 11.11.2012 Helsingin Kulttuuritehdas Korjaamolla esiintyi kaksi kokoonpanoa. "Epäkytketty Rinnekone" ja "Sähköinen Rinnekone" toivat lavalle kunnioitettavasti yhteensä 10 vanhaa ja uudempaa soittokaveria. Seteissä kuultiin oman musiikin lisäksi klassista rockia ja jopa Wigwamia.

Vuoden 2015 levyprojekti "Pitkäsoittokokoelma" julkaistiin T.I. Rinteen 60-vuotispäivänä, mutta ainoastaan YouTubessa. Virtuaalilevyllä oli mukana jo kahdeksan vierailijaa ja 11 kappaletta. Kaikki musiikkitiedot löytyvät [täältä](#).

Sittemmin Rinnekone ja/tai Tapani I. on säveltänyt ja toteuttanut taustanauhoja kesäteattereille, mainoksiin ja B. Virtanen animaatioihin.

Askon (Nikula) poismeno katkaisi vuosikymmeniä kestäneen yhteistyön, josta esimerkki duon etätuotantoprojektista löytyy soittolistalta [The Nikula-Rinne Communion](#).

- Linkkejä Rinnekoneen musiikkivideoihin löytyy osoitteesta www.rinnekone.com

Vuosien varrelta Tapani on osallistunut useisiin bändi- ja musiikkituotantoprojekteihin, joista voisi mainita Paavo Saarijärven Trio 1976, 500 kg perunajauhoja 1976, Lauluyhtye Luikuri 1977, Paavo Saarijärven Orkesteri 1977-78, Kamomilla Orkesteri 1978, Kasi-nolla 1980, Tapanin Kanssa Orkesteri 1990, Sirriganes 1993-98, Rautatien renkiyhtye 1994, Dusty Beaver Band 1999-2000, Rannekello 2000-01, The Turners Band 2001, Sytytys 2002-03, The Turners 2001-09, The Country Turners 2003-05, Tapani Rinne Blues Band 2004-05, Rinne-Rinne-Hulmi 2005-06, Bodyholics 2010-16, Rinnekone 2012-edelleen, Trio Penni 2013-15, The Nikula-Rinne Communion 2015-16, Konepajaorkesteri 2016-18, Train Factory Band 2019 ...